

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

september 2023
jaargang 46

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

Penningmeester / ledenadministratie

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

Plaatsvervangend penningmeester

T. Rijksen
06 – 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

C. Kloet
06 - 29 52 00 16
c.kloet@ziggo.nl

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

Herfst

Over drie weken begint de herfst. Maar bij onze vroegere werkgever waaide al veel eerder een najaarsstorm toen de coalitie klapte en ambtenaren het in een brandbrief over de 'toxische werkomgeving' op het stadhuis hadden. Ze gebruikten pittige woorden: uitbuiting, discriminatie, pesten, nauwelijks betrokken management en meer oog voor ingehuurde krachten.

Dat is een andere taal dan op de website van de gemeente: "De medewerkers moeten zich gewaardeerd voelen. Iedere medewerker draagt bij aan een fijne en veilige werkomgeving. Als werkgever zijn we een voorbeeld voor anderen."

Ambtenaren krijgen zelfs een bezem mee als ze willen helpen het afval in de stad op te ruimen. Misschien bevalt die werkkring hun beter.

Misschien ook dat ambtenaren daarom op basisscholen leerkrachten gaan helpen. Die hebben dan meer tijd om les te geven en zijn de ambtenaren even weg van hun vaste werkplek.

Of ook leden van de VSAG zich bij de gemeente in de steek gelaten voelden en hen de mond werd gesnoerd weet ik niet. Iedereen heeft zijn eigen ervaringen, positief of negatief.

Positief is zeker de balans als ik terugkijk op wat we na die vroege herfststorm bij de gemeente in de zomer hebben gedaan.

We begonnen in juli met de twee volgeboekte wandelingen door het centrum van Delft. Ook de zomertocht naar Den Bosch en de vaartocht naar en van Delft in augustus trokken de maximale belangstelling. Voor 21 leden is er geen plaats in de boot. Zij krijgen hun geld terug.

Ook in augustus hadden we de buitendag met voor het eerst een pubquiz in plaats van de bingo en pizza in plaats van de Oosterse maaltijd of de pannenkoeken zoals vorig jaar. Al met al een zeer geslaagde zomer.

Na terugblikken komt vooruit kijken. In september gaan we weer varen. Dit keer van Marken naar het Amsterdamse Bos met een diner aan boord. Inschrijven is nog mogelijk.

Ook houden we in september de najaarsbingo en een week later de Rock History Tour in Den Haag met in de bus live gespeelde muziek. Onvervalste nostalgie waarvoor ook nog kan worden ingeschreven.

In oktober is er de laatste maandelijks fietstocht en vertelt Rob Coops van Veilig Verkeer Nederland tijdens de Instuif over de nieuwe verkeersregels die senioren soms helemaal niet kennen.

Na het succes van vorig jaar is er in november weer een High Tea en spelen we zoals we elk jaar doen de gezellige sinterklaasbingo.

We sluiten het verenigingsjaar 2023 af met het eindejaarsfeest op dinsdag 19 december, net als vorig jaar van 16.00 tot 21.00 uur in brouwerij De Prael. Die locatie is ons toen uitstekend bevallen. Het is het sluitstuk van een jaar waarin we vaak gezellig bij elkaar zijn gekomen en regelmatig samen aan activiteiten hebben meegedaan.

Beste VSAG-ers, carpe diem schreef de Romeinse dichter Horatius in het Latijns. Meer dan tweeduizend jaar later zeg het hem, maar dan in gewoon Nederlands en met de pet van de VSAG op, na: pluk de dag. Dat is precies waarvoor de VSAG er is!

Leo Draisma,
voorzitter

Najaarsbingo op dinsdag 19 september

De jaarlijkse
najaarsbingo wordt
gespeeld op dinsdag
19 september in de
ruimte van de VSAG, zaal
1.09, op de eerste etage

in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57. De bingomiddag waarop allerlei aantrekkelijke prijzen zijn te winnen, begint om 14.00 uur.

Er worden zoals altijd drie rondes gespeeld. De deelnemers kunnen zelf bepalen met hoeveel bingobriefjes ze per ronde willen spelen. Voor de gratis vierde ronde worden de bingobriefjes in de zaal uitgereikt.

De bingobriefjes kosten per drie stuks € 2,50. Ze kunnen worden besteld door het verschuldigde bedrag over te maken op bankrekening NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van najaarsbingo.

Eventueel kunnen de bingobriefjes voordat de bingo begint worden gekocht, maar gezien alle rompslomp die daarbij komt kijken wordt dit hopelijk zo min mogelijk gedaan. Vooraf bestellen voorkomt extra werkzaamheden in verband met het afrekenen en een rij wachtenden.

Inschrijven voor vaartocht van Marken met diner aan boord is nog mogelijk

Voor de vaartocht van Marken naar het Amsterdamse Bos op woensdag 13 september is er veel belangstelling, maar er kan nog voor worden ingeschreven. De boot vaart over het Markermeer, dat net als het IJsselmeer een onderdeel van de Zuiderzee was, het IJ, de Schinkel dwars door Amsterdam en het Nieuwe Meer. Aan boord is er een diner met onder andere soep en rollade.

Voordat de 'Jacqueline' om 12.00 uur uit de haven vertrekt, kunnen de deelnemers ongeveer een uur Marken op eigen gelegenheid verkennen. Kenmerkend zijn de groene houten huizen op palen die vaak op een terp zijn gebouwd om ze tegen het water te beschermen. Ook daarom wordt op de eerste verdieping gewoond. De smalle straatjes en de kleine bruggen zijn eveneens typisch voor dit bekende vissersdorp.

Bijna het gehele schiereiland is een beschermd stadsgezicht en er staan meerdere rijksmonumenten. Het oude pittoreske centrum met zijn smalle steegjes is op één terp gebouwd. De meeste huizen dateren uit de 18e en 19e eeuw en verkeren nog in een goede staat. Veel tuinen waren vroeger een bleekveld voor het bleken van het linnen in de zon.

Andere bezienswaardigheden zijn de klompenmakerij waar klompen met een stoommachine en traditioneel met de hand worden gemaakt, de Grote Kerk die drie beuken heeft en een rijksmonument is, het uit zes woningen bestaande Markermuseum dat ook een rijksmonument is en zich richt op de geschiedenis van Marken en de 16 meter hoge witte vuurtoren die sinds de komst van de Afsluitdijk in gebruik is als woonhuis.

Aanmelden

De bus vertrekt om 9.00 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station en is daar rond 17.30 uur terug. De dinnercruise kost € 59,-- , voor een introducté € 69,-- . Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Marken.

Herhaling na groot succes van vorig jaar

High Tea: culinaire verwenmiddag op vrijdag 10 november

Gezien het succes van vorig jaar met 40 deelnemers onder wie 5 heren is er op vrijdag 10 november van 12.30 tot 15.00 uur weer een High Tea in de ruimte van de VSAG in Zuid57. Bij de High Tea, die vorig jaar voor de eerste keer werd gehouden, was de sfeer uitstekend en vond iedereen het erg leuk en gezellig.

Een High Tea is een oude en klassieke traditie van een smakelijke selectie van zoete en hartige lekkernijen en thee. Vorig jaar ging het om kleine krentenbolletjes, chocola, makarons, mini-mergpijpjes en mini-quiches. Ook werden tijdens deze verwenmiddag scones met clotted cream en jam geserveerd, evenals wraps met tonijnsalade en sandwiches met gerookte zalm en kipfilet. Met de vraag welke versnaperingen er deze keer op de etagères liggen houden de gastvrouwen Anneke Bleijenberg en Gonny Looijen zich ook dit jaar bezig.

Aanmelden

Deelname aan de High Tea kost € 15,--, voor een introduc e € 20,--. Leden kunnen zich aanmelden door dit bedrag over te maken op NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van high tea. Evenals vorig jaar is 40 het maximum aantal deelnemers.

Inschrijven is nog steeds mogelijk

Haagse pophistorie herbeleven tijdens rijdende Rock History Tour

Den Haag is dé popstad en wordt daarom het Liverpool van Nederland genoemd. De beste bands zoals The Giants kwamen en komen uit Den Haag. De

muzikale jaren zestig en zeventig herleven tijdens de Rock History Tour, speciaal voor leden van de VSAG, op dinsdag 26 september. Voor deze rijdende en drie uur durende rock 'n roll show kan nog tot dinsdag 19 september worden ingeschreven. Een behoorlijk aantal leden heeft dit al gedaan.

De basis van de Haagse muziekhistorie werd rond 1955 gelegd door de Indo rockers. Bekende beatgroepen in de sixties waren The Motions, Shocking Blue, Q65, Group 1850, Livin' Blues, Super Sister en Golden Earring(s). Nog steeds is Den Haag hofleverancier met bands als Anouk, Kane, Direct, De Règâhs en De Kraaien.

De touringcar rijdt langs plekken die belangrijk waren voor de Haagse pop- en rockmuziek, zoals De Wildhoef en de Zuiderparkbuurt. In de bus spelen gerenommeerde Haagse topmuzikanten als Arie Spaans, Jan den Boer, Matto Kranenburg en Hugo Remmelt hits uit de 'sixties' en 'seventies' van toen.

Onderweg worden enkele bijzondere plekken uit de geschiedenis van de Haagse popmuziek bezocht.

Reisleiders van de Rock History Tour zijn kunstenaar Marcello die de Rock History Tour bedacht en Peter de Ronde die gitarist was in de eerste formatie van de Golden Earrings. Als mystery quest gaat een bekendheid uit de rock scene met de bus mee.

Na de ontvangst met koffie en thee in het eetcafé en cultureel podium De Stamboom op de hoek van de Eikstraat met de Thomsonlaan om 13.00 uur vertrekt de touringcar met toilet aan boord om 13.30 uur. Onderweg is er een drankje. Bij het beeld van Haagse Harry wordt een groepsfoto gemaakt. Na de tour krijgen de deelnemers een rock art cadeautje.

Aanmelden

De Rock History Tour kost voor leden van de VSAG € 45,--, voor een introductie € 55,--. Aanmelden kan door dit bedrag uiterlijk dinsdag 19 september over te maken op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Rock.

Veel belangstelling voor twee wandelingen in centrum van Delft

Een kaart van Delft in de 17e eeuw, gemaakt van mozaïek en keramiek in de Papestraat, was een van de bezienswaardigheden tijdens de prachtige wandelingen op dinsdag 4 en dinsdag 11 juli door het centrum van Delft. De belangstelling was zo groot dat de wandelingen snel volgeboekt waren, want per keer was er plek voor maximaal 15 deelnemers. Tijdens de wandelingen onder de enthousiaste leiding van stadgids André van de Vooren door de binnenstad met zijn rijke historie die nog steeds op veel plekken prominent zichtbaar is en waar de vermaarde kunstschilder Johannes Vermeer werd geboren en schilderde, bekeken de deelnemers onder andere de Nieuwe Kerk met het praalgraf van Willem van Oranje en uiteraard Delfts Blauw aardewerk.

Gids André van de Vooren, die in diverse functies in de toeristische sector heeft gewerkt en ook stadsgids is in Haarlem en Gouda, begon met de deelnemers de wandeling vanaf het nieuwe station van Delft. De hal heeft een gewelfd plafond met lamellen waarop een stadsplattegrond van Delft uit 1877 is uitgebeeld. De kolommen en de muren van de stationshal zijn bekleed met gebroken tegels in een hedendaagse variant op Delfts blauw.

De eerste stop was in de Prinsentuin bij het standbeeld van de 'vader des vaderlands', Prins Willem van Oranje, (1533-1584), ook bekend als Willem de Zwijger. Hij bracht een groot deel van zijn leven door in Delft. In zijn tijd was er

onder leiding van Luther en Calvijn een strijd tegen het katholicisme waarvan Keizer Karel V een aanhanger was. Ook prins Willem was protestant.

Kogelgaten

De Beeldenstorm zorgde in de Lage Landen voor een ommekeer. Delft werd een protestantse stad. Willem van Oranje woonde in het Sint Agathaklooster dat de Prinsentuin omringde en later het Prinsenhof werd genoemd. Daar werd hij op 10 juli 1584 door de fel katholieke Balthasar Gerards doodgeschoten. De drie kogelgaten zijn nog te zien. Zijn strijd voor vrijheid en verdraagzaamheid blijkt uit de inscriptie op het standbeeld, dat 20 jaar geleden door Koningin Beatrix werd onthuld: 'Standvastlich is ghebleven mijn hert in tegenspoet'.

Nadat was gekeken naar een met Delfts Blauw beschilderde lantarenpaal werd naar De Candelaer in de Kerkstraat gelopen. In deze kleine aardewerkfabriek vertelde pottenbakker Steffan Delfos over de historie van het Delftse porselein. De VOC bracht begin 17^e eeuw met haar schepen veel Chinees porselein naar de Nederlanden, waar het zeer gewild was. Door de Chinese burgeroorlog kwam er echter een eind aan de import ervan. De Delftse productie van aardewerk is het resultaat van een poging het Chinese porselein te benaderen.

Steffan Delfos, sinds zijn 15^e jaar bij de productie betrokken, legde het proces van vloeibare klei tot een vaas of een bord uit: gieten in gipsvormen, drogen, bakken, beschilderen, drogen, weer bakken en een glazuurlaag aanbrengen. Na acht dagen is het klaar.

Vervolgens werd naar de naastgelegen Nieuwe Kerk gelopen, waar vroeger de rijken, de rijke stinkerds, werden begraven. In de vloer van de kerk liggen veel grafstenen. De minder bedeelden werden om de kerk begraven.

Het praalgraf van Willem van Oranje dat in 1623 werd geplaatst,

bestaat uit vier pilaren met een baldakijn. De vier bronzen vrouwfiguren symboliseren de waarden waarvoor Willem van Oranje vocht: vrijheid, gerechtigheid, godsdienst, kracht en moed. Het hondje staat voor trouw en loyaliteit. Voor het praalgraf ligt de Sluitsteen van 2000 kilo, die toegang geeft tot de grafkelders van de Oranjes. Een maquette toont de indeling. Het orgel heeft zo'n 3000 pijpen. De kerk wordt iedere zondag voor kerkdiensten gebruikt en heeft zelfs vloerverwarming.

Bedreiging

Voorts wees gids André van de Vooren op het praalgraf van de rechtsgeleerde en schrijver

Hugo de Groot. Prins Maurits zag hem vanwege de godsdiensttwisten als een bedreiging voor de eenheid van het land en zette hem in 1618 gevangen in Slot Loevestein. Daar ontsnapte hij drie jaar later in een boekenkist. Hij ligt naast prins Maurits begraven.

Ook wees de gids op de gebrandschilderde ramen. De oorspronkelijke ramen werden verwoest door de stadsbrand in 1536 en de 'Delftse Donderslag'.

Dat was een kruitexplosie in 1654. Pas in de twintigste eeuw kwamen de gebrandschilderde ramen één voor één terug op de plek waar tot dan toe kaal glas had gezeten. Nu zijn er 27 glas-in-loodramen, elk met een eigen verhaal.

Na het bezoek aan de kerk ging de wandeling via de plek waar het huis Mechelen heeft gestaan en waar Johannes Vermeer is geboren naar de Bonte Ossteeg. Daar heeft een graffitikunstenaar op een muur en op een transformatiekast een schildering in Delfts blauw en wit aangebracht. De os op de transformatorkast is eveneens in blauw en wit beschilderd.

Geschiedenis

Iets verderop is in een steeg op een muur de geschiedenis van Delft afgedrukt. De gids vertelde enkele details, zoals Delftshaven, dat belangrijk was voor de Delftse bierindustrie. Ook bekende personen en ouderwetse producten uit Delft zijn afgebeeld.

Na de ruim 2,5 uur durende excursie smeerden de deelnemers hun dorstige keel met een door de VSAG aangeboden drankje op een terras aan de Brabantse Turfmarkt.

In ruimte VSAG geen plastic bekens meer maar glaswerk

In de ruimte van de VSAG in Zuid57 worden de plastic bekens vervangen door glazen. Dat is het gevolg van de nieuwe regels voor disposables.

Wegwerpplastic mag sinds 1 juli niet meer gratis worden gegeven en vanaf 1 januari 2024 is het verboden disposables zoals koffiebekens waarin plastic zit nog langer te gebruiken. Ook het gebruik van wegwerpbakjes is dan verboden. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat de enorme plastic afvalberg vermindert.

Oud-gastvrouw Jos Beijer overleden

Jos Beijer is op zondag 2 juli op 89-jarige leeftijd overleden. De echtgenote van oud-penningmeester Pim Beijer nam in maart 2019 aan het einde van de Algemene Ledenvergadering afscheid als gastvrouw. Ze zorgde ruim twintig jaar bij veel activiteiten en bijeenkomsten voor de hapjes en drankjes. Vooral bij de jaarlijkse buitendag bij de sv Erasmus was zij druk in de weer. Na de eucharistieviering in de Emmauskerk aan de Leyweg op 11 juli was er een afscheidsdienst in het crematorium Eikelenburg in Rijswijk.

Regen en zon wisselden elkaar af tijdens zomertocht naar 's-Hertogenbosch

Tijdens de zomertocht op woensdag 2 augustus naar 's-Hertogenbosch wisselden regen en zon elkaar af.

Gedurende het eerste deel van de rondvaart door de hoofdstad van Brabant was het miezerig en was het lastig door de beregende ramen de bijzonderheden te zien, die de kapitein vertelde.

Na de lunch brak de zon af en toe door en gingen enkele deelnemers tijdens de terugvaart over dezelfde route op het dek zitten. Zodoende zagen ze alsnog waarover de kapitein het had gehad. Na de vaartocht werd het weer donker ging het hard regenen. Na een kwartier was het echter weer droog en konden de deelnemers op eigen gelegenheid door het centrum van 's-Hertogenbosch wandelen.

Met 60 deelnemers was de zomertocht volgeboekt. Er waren meer aanmeldingen, maar die leden konden niet mee met de bus, die om 9.00 uur onder leiding van bestuurslid Cobi Bult en chauffeur Henk van het busplatform op het Centraal Station vertrok.

's-Hertogenbosch dankt haar officiële naam, 'Des Hertogen Bosch', aan het bos van Hendrik I van Brabant. Hij gaf de stad, die met dikke muren tegen de vijanden en het water werd beschermd in 1196

stadsrechten.

Op het partyschip de 'Ouwe Dirk', dat op de Dommel bij de Sint Janssingel afgemeerd lag, werden koffie, thee en een lunch met tomatensoep, een Brabants worstenbroodje en sandwiches geserveerd.

Omdat iedereen binnen zat zei de kapitein dat hij niet hoefde te waarschuwen voor de lage brug over de Dommel. Op de terugweg, toen enkele deelnemers op het dek zaten, deed hij dat wel en zagen twee bemanningsleden erop toe dat iedereen het hoofd diep boog.

Gedurende de vaartocht wees de kapitein onder andere op de ruim vier meter hoge gedenknaald aan de Aartshertogenlaan. Dit '53rd Welsh Division Memorial' herinnert aan de 144 Britse militairen uit Wales, die sneuvelden tijdens de bevrijding van 's Hertogenbosch in oktober 1944.

Ook zagen de deelnemers prachtige grachtenpanden, gerestaureerde stadswallen en bastions en de moderne spoorbrug over de Dieze, waarvan het ontwerp aan een goudkleurige netkous doet denken.

Ze passeerden ook het fort Willem Maria, beter bekend als de Citadel. Van de oorspronkelijk vijf punten zijn er vier nog steeds onderdeel van de dikke verdedigingsmuur. Ooit stond hier een militaire gevangenis, later een kazerne. De kanonnen van de Oude Dwangburcht die uit de 17^e eeuw dateert en waarvan de muren twee meter dik zijn, staan op de stad gericht. Dat was een waarschuwing voor de Spaansgezinde katholieke bewoners zich aan te passen aan het protestantse bewind nadat stadhouder Frederik Hendrik in 1629 de stad op de katholieken had veroverd. Bosschenaren noemen de burcht daarom 'de Papenbril'.

Lekkernij

De Ouwe Dirk, die ook over de Ertveldplas en de Zuid-Willemsvaart was gevaren, meerde tegen 13.00 uur weer af. Daarna konden de deelnemers zo'n anderhalf uur het historisch centrum van 's-Hertogenbosch met zijn stadhuis, tunnelgrachten en oude straatjes verkennen. Uiteraard ook de winkels waar de Bossche Bol, de sjekladebol, wordt verkocht, de bekende plaatselijke en nogal fors uitgevallen lekkernij van soezenbeslag, gedoopt in gesmolten chocolade en gevuld met slagroom.

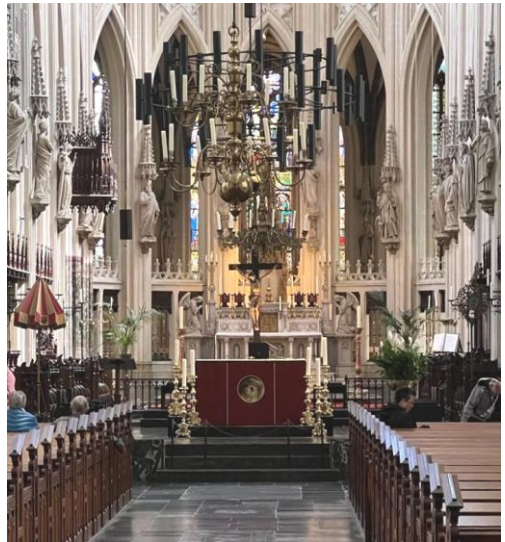
Veel deelnemers bezochten de gotische Sint Janskathedraal, de grootste kathedraal van Nederland met aan de buitenzijde unieke luchtboogbeelden met daarop beelden van mensen, dieren en monsters. In 1380 werd met de bouw van de kerk begonnen naar een ontwerp van Willem van Kessel. Hij was van 1380 tot 1407 bouwmeester van de Sint Janskathedraal, mogelijk zelfs tot aan zijn dood omstreeks 1425.

Kaarsje

De kathedraal is ook een Mariabedevaartplaats door het middeleeuwse beeld van de Zoete Moeder. Het beeld, tijdens de Beeldenstorm veilig verstoep in België, heeft een prominente plaats achter in de kerk en trekt pelgrims uit de gehele wereld. Enkele deelnemers aan de zomertocht staken een kaarsje aan bij het beeld, waaraan veel wonderen worden toegeschreven.

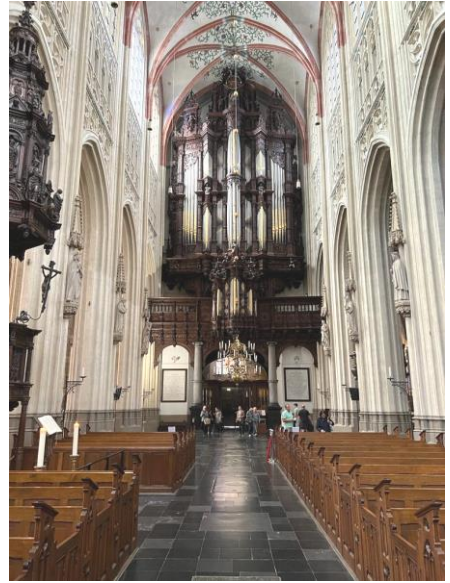

Het imposante interieur van de kathedraal, die met de torenspitsen de skyline van 's-Hertogenbosch domineert, is rijk versierd met 72 wereldberoemde gebrandschilderde ramen en kunstwerken. Het doopvont uit 1492, de preekstoel uit 1560 en het grote orgel uit 1620 hebben de beeldenstorm overleefd. De kathedraal is sinds 1816 weer katholiek. Alles maakte op de deelnemers veel indruk.

Applaus

Om 15.00 uur was iedereen terug op het verzamelpunt en werd via de prachtige Bommelerwaard naar Houten gereden voor het afsluitende diner in restaurant De Engel. In de bus wees Cobi Bult op de komende activiteiten van de VSAG en vroeg Anneke Bleijenberg applaus voor het bestuur dat dit alles had geregeld. Tegen 20.00 uur was de bus op het Centraal Station.

Agenda

8/9: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG in Zuid57

9/9: fietstocht, 10.00 uur, zorgcentrum Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10, Den Haag

13/9: vaartocht Marken-Amsterdam, 9.00 uur, busplatform Centraal Station

19/9: najaarsbingo, 14.00 uur, ruimte VSAG in Zuid57

26/9: Rock History Tour, 13.00 uur, eetcafé De Stamboom, hoek Eikstraat-Thomsonlaan

Personalialia

Nieuwe leden/vrienden:

mevr. W.C. Karsten-van den Bos

mevr. F. van Ruijven

mevr. E. Reevers

mevr. A. Doornbos

mevr. N. van der Houven

mevr. K.P.J. Bours

mevr. H. van Ast

mevr. B.B.A. Lander

Overleden:

mevr. J.M. Beijer-Kok

mevr. W.H. de Jong-Greijskamp

Buitendag met mooi weer, pubquiz, pizza en ijs zeer geslaagd

De buitendag op dinsdag 15 augustus in het clubgebouw van de sv Erasmus aan de Erasmusweg was in alle opzichten geslaagd. Het weer was prima, vooral 's middags, de sfeer was gezellig, de pubquiz die voor het

eerst in de geschiedenis van de buitendag werd gehouden was zeer onderhoudend, de pizza's waarmee de buitendag voor het eerst werd afgesloten smaakten uitstekend en de twee bolletjes ijs in allerlei smaken naar keuze gingen er ook goed in.

Tussen half elf en half twaalf druppelden de bijna 40 deelnemers het clubgebouw van de sv Erasmus binnen. Ze werden met koffie of thee en een soesje ontvangen en verwelkomd door voorzitter Leo Draisma.

Lunch

Aan de tafels werd volop gekletst tot om half een de lunch werd geserveerd met tomaten- en kippensoep, een broodje kroket, zachte bruine broodjes met kaas, paté en kipfilet, melk en karnemelk.

Daarna waren er de gebruikelijke activiteiten, zoals jeu de boules, sjoelen, bridge, scrabble, klaverjassen, jokeren en rummikub.

In de loop van de middag werd op het buitenterras een pubquiz gehouden. Het was een primeur onder leiding van bestuurslid Cees Kloet, bijgestaan door Jacoline Zwennis. Om spieken te voorkomen moest iedereen de mobiele telefoon uitzetten.

De deelnemers werden in teams verdeeld en moesten per ronde tien vragen over allerlei onderwerpen of thema's beantwoorden, zoals sport en 75 jaar vrijheid. Twee teams wonnen met een gelijk aantal punten.

Pizza

De afsluitende maaltijd was geen barbecue zoals in 2019, geen Oosterse maaltijd zoals in 2021 en veel jaren daarvoor en geen zelfgebakken pannenkoeken zoals vorig jaar, maar voor het eerst pizza. Pizza La Primavera leverde 20 pizza's in vijf smaken af: Quattro Formaggi, Marion, Hawaï, Toscana en American.

Daarna kon iedereen twee bolletjes ijs met verse vruchten halen bij de ijskar van IJssalon Dolomiti. Ook dat smaakte prima.

Navigatie slaat op tilt tijdens fietstochten

Bij de vijfde en 37 kilometer lange fietstocht op zaterdag 8 juli hadden de zes deelnemers te maken met het haperen van het nieuwe Cyclo navigatiesysteem.

Vanaf het verpleeghuis Houthaghe in de Toon Dupuisstraat ging de tocht naar Schipluiden over een andere route dan gebruikelijk. Eerst door Madestein en de Uithof, dan langs de historische kwekerij Holle Watering naar Kwintsheul, over de Zwet, langs de Groeneveldse Molen onder de Woudseweg door en verder naar de Kleine Zijkade en het Hodenpijlpad.

Rechtsomkeer

Na de pauze met koffie, een sapje of bier in 't Middelpunt ging het terug over de brug via het oude gemeentehuis, de WSM spoorbrug uit 1881, het Gaagpad en de Maaslandse Dam naar De Lier. Daar sloeg de navigatie op tilt. Telkens werd aangegeven dat ze rechtsomkeer moesten maken. Dat deden ze uiteraard niet en fietsten niet door de Wollebrand maar er omheen. Op het Zwaansheulpad was de navigatie definitief de kluts kwijt. Twee deelnemers hielden echter het hoofd koel en stuurden iedereen het goede pad richting Madestein op.

Ton van der Linden na afloop: "Ik weet wat me te doen staat: een grondige studie van en veel oefenen met het navigatiesysteem." Toen hij de route verkende voor de zesde fietstocht op zaterdag 12 augustus bleek dat de gemeente Midden Delfland een fietspad voor onderhoud had geblokkeerd. Bovendien raakte de navigatie weer de kluts kwijt.

Daarom zette hij op de pc een vervangende route uit en bracht die over op zijn oude MIO Cyclo 400, die hij nog niet naar de kringloop of de WeCycle had gebracht en die het tijdens de fietstocht feilloos deed. Daarom blijft hij die gebruiken totdat hij de nieuwe navigatie helemaal door heeft.

De zes deelnemers vertrokken om tien uur van de Toon Dupuisstraat via de Uithof richting Schipluiden. Vrij snel was het droog, niet te warm en er was weinig wind.

Na de koffie in 't Middelpunt in Schipluiden ging het via de Zuidkade en het Sint Maartensrechtpad over een lange rechte weg en een brug over de A4 naar het Abtswoudse Bos. De deelnemers hadden op deze weg een prachtig weids uitzicht over de polders en in de verte de gebouwen van Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam.

Onbekend

Om fietsen door Delft te voorkomen ging het vanaf het Abtswoudse Bos terug naar de Golfbaan Delfland om via het Sofia van Wouwpad bij de Tramkade, de Spookmolenbrug, de Woudseweg, de Lotsweg en Wateringse Veld na 35 kilometer weer op bekend terrein te komen. Ton van der Linden: "Het was fijn dat de deelnemers weer wat onbekende fietspaden en velden hebben gezien. Dat blijft steeds de uitdaging."

De fietstocht op zaterdag 9 september begint om 10.00 uur bij Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10. Bij twijfel of het gezien het weer doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

“Ik was tegen de sloop van
een volkomen perfect gebouw”

Vraag van Rob Lubbersen, lid van de VSAG, aan Stef de Niet, oud-bestuurslid van de VSAG, na diens inleiding in de Centrale Bibliotheek over de bouw van het stadhuis aan het Spui waar hij als voorzitter van de Medezeggenschapscommissie en fervent tegenstander van de sloop van het stadhuis aan het Burgemeester de Monchyplein veel mee te maken had: "Met de Socialistische Arbeiderspartij in Den Haag was ik tegen de kapitaalvernietiging van het oude stadhuis. Het geld kon beter aan allerlei sociale projecten worden besteed. We trokken aan het kortste eind. Daarna heb ik 15 jaar als ambtenaar in het nieuwe stadhuis mogen werken. Ben je toch niet een klein beetje gaan houden van het spel van licht en lijnen?"

Het antwoord van Stef de Niet: "Ik was niet tegen de bouw van het stadhuis aan het Spui. Ik was tegen de sloop van een volkomen perfect gebouw. Het gaat te ver om te zeggen dat ik er van ben gaan houden." En na een paar ogenblikken stilte alsof het een moeizame bekentenis was: "Het is wel mooi gemaakt en een aanwinst voor de stad. Heel mooi is ook dat het de trots van de Haagse ambtenaar op de gemeente heeft versterkt, want er ging zoveel mis, zoals de tramtunnel. We konden helemaal niks. Het stadhuis staat er en functioneert goed. Als je doortrekt loopt het niet over je schoenen weg. Het is prachtig, maar of ik accepteer dat het stadhuis op het Monchyplein is gesloopt? Nee."

Overleden

Stef de Niet zou zijn inleiding drie jaar geleden houden bij het 25-jarig bestaan van het stadhuis aan het Spui en dat samen doen met Adri Duivesteijn, die na het aantreden van het eerste progressieve college van b en w het debat opende over de bouw van een stadhuis en theatercentrum aan het Spui ter verbetering van het Spuikwartier. Daarvoor moest wel het stadhuis aan het Burgemeester de Monchyplein worden gesloopt. Door corona en ziekte van Duivesteijn ging het steeds niet door en toen Stef de Niet dit jaar met hem een afspraak wilde maken was Duivesteijn net overleden. Daarom deed hij het enige tijd geleden alleen met onder andere leden van de VSAG en oud-collega's als toevoerder.

Hij ging er stevig in. De krampachtigheid, zoals hij het noemde, van bestuurders en vooral van de PvdA moest het ongelden.

“Dat dwingen van anderen was ongelooflijk. Ik heb nog nooit zoveel bestuurders zien functioneren op basis van macht. Niet op basis van

overtuiging, nee macht. Opeens besloot iemand een goed gebouw te slopen. Er mankeerde helemaal niets aan. Als je daar wat van zei was het antwoord dat het al was afgeschreven. Alsof dat een argument was. Ik heb nog nooit iemand ontmoet die zei: ik heb mijn huis afgelost, nu gooi ik het tegen de grond. Zo gingen ze om met gemeenschapsgeld, met geld van de bewoners van Den Haag. Hup, laten we eens even wat anders gaan doen.”

Minachtend

Stef de Niet vond het minachtend om te zien. “Ik vind het nog steeds walgelijk. Hoe kon je die houding tegenover de bevolking rechtvaardigen? Mensen moeten hun stoepje schrobben, hun vuilnis niet van het balkon op straat gooien, zich netjes gedragen en hun huis onderhouden. Anders moeten ambtenaren ingrijpen. Dat is hun rol in het maatschappelijk verkeer met de burger. Maar dat gold dus kennelijk niet voor ons als gemeente.”

Hoewel de gemeenteraad akkoord ging met het ontwerp van architect Ellerman voor de afbouw van het door Luthman ontworpen stadhuis aan het Burgmeester de Monchyplein, besloot het College waarin Duivesteijn en Van Otterloo zaten de mogelijkheid van een stadhuis aan het Spui te onderzoeken en het gebouw dus te slopen.

Stef de Niet: "In zijn boek noemt Duivesteijn dat zijn brainwave, maar het is bedacht door Gerard van Otterloo. Duivesteijn ging ermee vandoor en gaf in zijn boek niet de credits aan de geestelijk vader van het idee. Overigens klopte Van Otterloo zich er niet mee op de borst."

Hij herinnert zich een stadhuisdebat in café Schlemmer in de Lange Houtstraat waar alle fractievoorzitters bij waren.

Gehoord

"Niemand wilde in de finale in gesprek met Duivesteijn, dus van armoede deed ik dat. Ik werd door alle yuppen gehoord. De volgende dag stond ik in een kop van de Volkskrant. Ik had gezegd: "Ik rij in een Lada. Ik wil ook wel in een Rolls Royce rijden, maar na een dag kom je erachter dat die ook alleen vooruit en achteruitgaat. Maar je moet er wel heel veel voor betalen."

Kritiek werd niet op prijs gesteld. Een architect kreeg te horen dat hij van Stadsvernieuwing geen opdrachten meer zou krijgen als hij kritisch bleef. "Daar heeft hij zich natuurlijk niets van aangetrokken."

Gemeentesecretaris Koos van Beuzekom, aanwezig bij de lezing, kreeg van Duivesteijn opdracht Stef de Niet eruit gooien. "Je belt hem maar op als het je niet bevalt. We gaan hier niemand ontslaan", reageerde Van Beuzekom. Duivesteijn deed dat en zei tegen Stef de Niet dat hij een ***** was. "Maar ik werd niet ontslagen. De gemeentesecretaris hield zijn rug recht."

Stef de Niet bleef de confrontatie zoeken. Bij het 35-jarig bestaan van het stadhuis zorgde hij bij de ingang van het stadhuis voor twee palmbomen, een bord met de tekst 35 jaar en een rode loper. Alle medewerkers op het stadhuis kregen een bitterkoekje met daarop een crème van groen en geel. Ook liet hij een taart met 35 kaarsjes maken om die aan het gemeentebestuur aan te bieden.

Kogel

Stef de Niet: "Toen ik met die taart in de kamer van b en w kwam, de pers was er ook, zei ik: "U ziet wel dat het hier geen dag langer zo kan. De kogel van de sloper zal het gebouw hier

voor de eerste keer treffen. Kijk maar hoe die mensen erbij zitten."

Er kwam een reactie van de vroegere directeur van het bedrijf dat het stadhuis had gebouwd, de heer Baumgarten. Hij had moeten lachen om de grap met de bitterkoekjes en was blij dat Stef de Niet het voor zijn gebouw had opgenomen. Omdat hij de man, over de 90 jaar, respect wilde betuigen, maakte Stef de Niet een afspraak en nam bitterkoekjes mee. Baumgarten had het stadhuis en de aanpassingen niet recent gezien en ging graag in op de uitnodiging te komen kijken.

Gemeentesecretaris Van Beuzekom reageerde zuinigjes op het voorstel van Stef de Niet hem te ontvangen. "Tekend voor de sfeer en de verhoudingen in die tijd zei hij dat hij Baumgarten alleen wilde ontvangen als ik er geen ruchtbaarheid aan zou geven. Kennelijk zou Duivesteijn het een beetje als een ondermijnende actie kunnen opvatten."

Toen Baumgarten er was zei hij tegen de gemeentesecretaris: "Als je mij mijn gang had laten gaan had je nu op het Plein 1813 uitgekeken." In het oorspronkelijke ontwerp van Luthman was er namelijk een opening door de Javastraat zodat het stadhuis bij de stad zou worden getrokken. "Maar na de oorlog was de Javastraat heilig verklaard. Je mocht nog niet een deurkruk vervangen", aldus Stef de Niet.

Buiten voor het stadhuis wees Baumgarten hem erop dat hij de grote granieten tegels persoonlijk op de kop had getikt. Ze waren door de Duitse architect Albert Speer besteld voor de afbouw van het stadion in Neurenberg. Stef de Niet: "Ik zei toen tegen hem dat het stadhuis misschien toch een fout gebouw was."

Rapport

Nadat de Haagse bevolking in het Gemeentemuseum de maquettes van de ingediende ontwerpen had kunnen zien, in een prijsvraag een stem kon uitbrengen en er een jury was met onder andere Marte Röhling ("Ik weet volstrekt niet wat die daar te zoeken had") kwam volgens Stef de Niet het belangrijkste moment in het proces: de gemeenteraad vroeg deskundigen een rapport uit te brengen over de contracten, de voorgestelde financiering en de techniek van het nieuwe stadhuis.

Die rapporten waren volgens hem dodelijk. Het was einde oefening. "Maar gemeentesecretaris Van Beuzekom hield als enige zijn hoofd erbij en zei dat het welkome aanpassingen waren waarmee we aan de slag konden gaan. De leden van het college van b en w lagen aan het gas, maar hij zei: we gaan bouwen."

De Haagse bevolking koos voor het ontwerp van architect Hans Boot, maar volgens Stef de Niet interesseerde dat niemand. "Dat gaan we niet serieus nemen. In de prullenbak ermee."

Maar de jury koos voor Rem Koolhaas. Bovendien sloegen Duivesteijn en Van Otterloo elkaar de tent uit en moesten zich van de PvdA terugtrekken. "Dat je Van Otterloo een schop gaf snapte ik wel, maar niet waarom Duivesteijn weg moest als het nieuwe stadhuis toch gebouwd zou worden."

Omdat het ook over de werkplekken van de ambtenaren ging was Stef de Niet er namens de Medezeggenschapscommissie bij betrokken. "Wij gingen er werken, dus was het belangrijk erbij te zijn als daarover werd gepraat. Wij wilden werken voor een gemeente die niet failliet was."

Pluche

Hoewel er geen meerderheid in de gemeenteraad voor was kwam het stadhuis er toch. Volgens Stef de Niet had dat alles te maken met het opportunisme van het CDA. Nico Dijkhuizen was bereid in ruil voor, zo werd het genoemd, 'reële macht' met het plan akkoord te gaan. "Dat betekende dat hij lid van het College kon worden. Het CDA ging niet met het plan akkoord omdat ze vonden dat de stad op deze schitterende manier zou revitaliseren. Nee, Dijkhuizen wou met zijn kont op het pluche. Daardoor ging het door. Niet omdat Duivesteijn iedereen had weten te overtuigen."

De medezeggenschap kwam toen pas echt in beeld, want het ging over het gebouw. De eerste eis die op tafel werd gelegd was een sportfaciliteit. Stef de Niet: "Richard Meier was niet zo sportieve man en meende ons te kunnen afschepen met één verdieping. Als je een balspel doet met het plafond twee meter boven je is dat niet leuk. We kregen wat we eisten, niet één maar twee verdiepingen."

Een ander probleem waren de loopbruggen. Dat 50% van de Nederlanders hoogtevrees heeft interesseerde Richard Meier niet. Puur esthetisch was er tot kniehoogte iets van een reling. Stef de Niet: "Ik zei dat we niet koorddansend naar de overkant gingen. Bovendien

onderzochten we hoe mensen beweging in een reling ervaren. Als je die normaal beetpakt vertrouwt je het bij een speling van meer dan twee centimeter niet. Dan ga je er niet overheen. Uiteindelijk is Richard Meier medegedeeld dat de reling hoger zou worden."

Een ander belangrijk punt was de vraag of het stadhuis met de open loopbruggen een suïcidaal gebouw was. Stef de Niet: "De Universiteit van Leiden kwam met een geniaal advies: het is het niet, maar het kan het worden. Als iemand is gesprongen schijnt dat een ongelooflijk zuigende werking te hebben. Als iemand zich heeft voorgenomen in het stadhuis te springen doet hij dat nergens anders."

Paniek

Volgens Stef de Niet werd er niet serieus op gereageerd. "Totdat voor de tweede keer iemand tegen de bode 'tot ziens' zei. Toen was er paniek in de tent en kon je alleen met een pasje naar boven. Ook kwamen er overal poortjes. De definitieve oplossing werd een netwerk. Het is schitterend. Je ziet het niet, maar je weet dat het er is. Het is onmogelijk naar beneden te springen."

Overigens was het Haags Gemeentearchief dat de lezing van Stef de Niet had georganiseerd, de eerste bewoner van het stadhuis. Nooit zat het Gemeentearchief in het stadhuis. Van het Rijswijkseplein werd naar de Loosduinseweg en vandaar naar het Spui verhuisd. Daar was er ook ruimte voor de depots. "Wij zijn dus een enorme fan van dit gebouw", aldus een medewerkster na de lezing. *Foto's Haags Gemeentearchief*

WOORDZOEKER

S	A	P	R	I	L	G	R	A	P	H	F
M	A	N	E	Z	N	Y	R	G	I	A	E
N	R	I	J	O	K	E	R	L	R	I	S
E	O	O	P	L	P	L	A	C	T	C	P
R	E	P	M	O	E	R	E	A	H	K	N
E	G	N	P	U	I	U	R	I	Y	S	Y
H	R	A	T	T	H	I	K	L	B	N	K
C	O	I	E	E	P	N	E	E	R	Y	E
S	L	I	N	S	R	K	E	E	U	R	L
K	T	O	N	L	A	T	T	G	L	G	R
E	N	I	U	M	O	T	A	G	L	T	A
G	O	O	R	D	O	P	A	I	E	A	H
P	N	E	P	P	A	G	E	N	N	I	G
P	V	E	S	D	E	D	U	N	N	E	N
N	E	T	S	R	A	B	T	I	U	N	R

De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. De overgebleven letters vormen van linksboven naar rechts beneden een woord.

APRILGRAP	GRYNZEN
BRULLEN	HARLEKYN
CLOU	HILARITEIT
DEDUNNEN	INSPIRATIE
DROOG	JOKER
ENTERTAINER	LEUK
ERINLOPEN	LEUT
FARCE	PIAS
GALGENHUMOR	SCHIK
GEIN	SOAPOPERA
GEKSCHEREN	SPOTTERNY
GINNEGAPPEN	UITBARSTEN
GROL	VERMAKELIJK
GRYNS	

Stuur de oplossing voor 13 september naar:

VSAG

Zuidlarenstraat 57,
2545 VP Den Haag

of mail naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot. De oplossing van de puzzel in het Journaal van juli-augustus is ZOMERZONNEWENDE. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar mevrouw C.T.M. van Leeuwen in Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 7,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

